

Sikkerhetsdatablad

LIP Vandskuringsmørtel (grå)

Erstatter dato: 11.07.2018

Revisjonsdato: 18.10.2018
Versjon: 2.2.0**AVSNITT 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og av selskapet/foretaket****1.1. Produktidentifikator****Handelsnavn:** LIP Vandskuringsmørtel (grå)**1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot****Anbefalte bruksområder:** Vannskuringsmørtel.
Vennligst se tekniske datablader for nærmere spesifikasjoner.**1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet****Leverandør****Firma:** LIP Norge AS
Adresse: Kanalgata 7
Post nr.: 3263
Sted: Larvik
Land: NORGE
E-post: info@lip.dk
Telefon: +47 33 19 99 16
Faks: +47 33 19 99 17**1.4. Nødtelefonnummer**

22 59 13 00 (Giftinformasjonen)

AVSNITT 2: Fareidentifikasjon**2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen****CLP-klassifisering:** Skin Irrit. 2;H315 Eye Dam. 1;H318**Viktigste skadevirkninger:** Irriterer huden. Gir alvorlig øyeskade. Meget irriterende for øynene, forårsaker rødme og økt tåreproduksjon. Kan forårsake alvorlige øyeskader. Virker etsende ved blanding. Produktet inneholder stoffer som antas å være kreftfremkallende.**2.2. Merkingselementer****Piktogrammer****Signalord:** Fare**Inneholder****Stoff:** Portlandsement**Unik Formular Identifikasjon (UFI):** YH20-308M-W00M-16GG

Sikkerhetsdatablad

LIP Vandskuringsmørtel (grå)

Erstatter dato: 11.07.2018

Revisjonsdato: 18.10.2018
Versjon: 2.2.0

H-setninger

H315 Irriterer huden.
H318 Gir alvorlig øyeskade.

P-setninger

P102 Oppbevares utilgjengelig for barn.
P271 Brukes bare utendørs eller i et godt ventilert område.
P280 Benytt vernehansker/vernebriller/ansiktsskjerm.
P305+351+338 VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen.
P310 Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER/en lege.
P501 Innhold/holder leveres til et kommunalt gjenvinningsanlegg i henhold til nasjonale og lokale bestemmelser.

Supplerende opplysninger

Inneholder et reduserende stoff som reduserer løselig krom VI. Det reduserende stoffet er aktivt når det lagres på et tørt sted i 12 måneder etter angitt pakkedato. Kromatreduksjonen vil avta ved oppbevaring i fuktige omgivelser, f.eks. på byggeplasser. Åpnet emballasje må lukkes tett etter bruk, og produktet bør brukes opp så snart som mulig.

2.3. Andre farer

Produktet inneholder ikke PBT- eller vPvB-stoffer.

AVSNITT 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

3.2. Stoffblandinger

Stoff	CAS Nr	EC-nummer	REACH-reg.nr.	Konsentrasjon	Merknader	CLP-klassifisering
Portlandsement	65997-15-1	266-043-4		< 15%		Skin Irrit. 2;H315 Eye Dam. 1;H318 STOT SE 3;H335
Kalsiumhydroksid	1305-62-0	215-137-3	01-2119475151-45	0 - 5%		Skin Irrit. 2;H315 Eye Dam. 1;H318 STOT SE 3;H335

Se fullstendige H-setninger under punkt 16.

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding: Oppsøk frisk luft, skyll munnen med vann og puss nesen grundig Oppsøk lege ved vedvarende ubehag.

Svelging: Skyll munnen grundig og drikk 1-2 glass vann i små slurker. Ved svelging må ikke brekning fremkalles. Oppsøk lege omgående.

Hudkontakt: Fjern forurensede klær. Vask huden lenge og grundig med vann. Oppsøk lege ved vedvarende ubehag.

Kontakt med øyne: Åpne øyet godt, fjern eventuelle kontaktlinser og skyll straks med vann (helst øyeglass). Oppsøk lege omgående. Fortsett skyllingen til legen overtar behandlingen.

Generelt: Når lege oppsøkes, må sikkerhetsdatabladet eller etiketten vises.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Virker irriterende på huden, kan medføre rødme. Virker etsende ved blanding. Øyekontakt kan gi dype etseskader, smerter, tåreflod og kramper i øyelokkene. Risiko for alvorlig øyeskade med synstap. Produktet inneholder stoffer som antas å være krefftremkallende. Innånding av støv kan virke irriterende på de øvre luftveiene.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Symptomatisk behandling. Ingen spesiell, øyeblikkelig behandling er nødvendig.

Sikkerhetsdatablad

LIP Vandskuringsmørtel (grå)

Erstatter dato: 11.07.2018

Revisjonsdato: 18.10.2018
Versjon: 2.2.0

AVSNITT 5: Brannslukkingstiltak

5.1. Slukkingsmidler

Egnede brannslukkingsmidler: Produktet er ikke direkte brennbart. Velg brannslukningsmidler basert på branntypen i omgivelsene.

Uegnete brannslukkingsmidler: Bruk ikke vannstråle siden det kan spre brannen.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Produktet er ikke direkte brennbart. Unngå innånding av damp og røykgass, oppsøk frisk luft.

5.3. Råd til brannmannskaper

Bruk et uavhengig friskluftsapparat med overtrykk sammen med kjemisk vernedrakt bare der personlig kontakt (nærkontakt) er sannsynlig. Hvis det kan gjøres uten fare, fjernes beholdere fra det branntruede området. Unngå innånding av damp og røykgass, oppsøk frisk luft.

AVSNITT 6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

For ikke-innsatspersonell: Hold deg motvinds/hold avstand fra kilde. Bruk hansker. Ved utilstrekkelig ventilasjon må det brukes åndedrettsvern. Bruk vernebriller.

For innsatspersonell: I tillegg til ovenstående: Kjemikalievernetøy anbefales, tilsvarende NS-EN 943-2.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Søl må ikke tilføres kloakkavløp og/eller overflatevann.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Søl må feies/samles opp for ev. gjenbruk og overføres til egnede avfallsbeholdere. Mindre spill tørkes opp med en fuktig klut.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Se punkt 8 for type verneutstyr. Se punkt 13 for kassering.

AVSNITT 7: Håndtering og lagring

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Arbeidet skal foregå under effektiv prosessventilasjon (for eksempel med punktavsug). Rennende vann og øyeglass må være tilgjengelige. Vask hendene før pauser og før toalettbesøk, og når arbeidet er slutt.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforeneligheter

Oppbevares forsvarlig, utilgjengelig for barn og ikke sammen med matvarer, dyrefôr, legemidler o.l. Lagres på et tørt og kjølig sted.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Ingen.

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll/personbeskyttelse

8.1. Kontrollparametere

Sikkerhetsdatablad

LIP Vandskuringsmørtel (grå)

Erstatter dato: 11.07.2018

 Revisjonsdato: 18.10.2018
 Versjon: 2.2.0

Yrkesmessig eksponeringsgrense

Stoffnavn	ppm	mg/m ³	fiber/cm ³	Bemerkninger	Anmerkninger
Kalsiumhydroksid		5			E
kvarts, ikke respirabelt		0,3			K
Titandioksid		5			
Sjenerende støv, total		5		Respirabelt støv.	
Sjenerende støv, total		10			

E = EU har en veiledende grenseverdi for stoffet.

K = Kjemikalier som skal betraktes som kreftfremkallende.

Målemetoder: Samsvar med administrative normer kan kontrolleres med yrkeshygieniske målinger på arbeidsplassen.

Rettsgrunnlag: Forskrift om endring i forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om tiltaks- og grenseverdier), FOR 2011-12-06 nr 1358. Sist endret ved FOR-2018-08-21-1255.

PNEC

Kalsiumhydroksid, cas-no 1305-62-0					
Eksposering	Verdi	Vurderingsfaktor	Ekstrapoleringsmetode	Merk	
PNEC-vann (ferskvann)	0,49 mg/l				
PNEC-vann (sjøvann)	0,32 mg/l				
PNEC-jord	1080 mg/kg				
PNEC STP (behandlingsanlegg for spillvann)	3 mg/l				

DNEL - arbeidere

Kalsiumhydroksid, cas-no 1305-62-0					
Eksposering	Verdi	Vurderingsfaktor	Doseringsdeskriptor	Hovedvirkningsparameter	Merk
Innånding DNEL (akutt eksponering/korttids eksponering – lokale virkninger)	4 mg/m ³				
Innånding DNEL (langtidseksponering – lokale virkninger)	1 mg/m ³				

8.2. Eksposeringskontroll

Egnede tiltak for eksponeringskontroll: Bruk verneutstyr som angitt nedenfor.

Personlig verneutstyr, beskyttelse av øyne/ansikt: Bruk vernebriller/ansiktsskjerm. Øyenvern skal samsvare med EN 166.

Personlig verneutstyr, beskyttelse av hud: Bruk vernehansker av plast eller gummi. Gjennembruddstiden er ikke bestemt for produktet. Skift hansker ofte. Hansker skal samsvare med EN 374. Bruk overtrekksdrakt.

Personlig verneutstyr, åndedrettsvern: Ved utilstrekkelig ventilasjon må det brukes åndedrettsvern med P2-filte. Åndedrettsvern skal samsvare med en av følgende standarder: EN 136/140/145.

Miljøeksponeringstiltak: Det skal sikres at lokale utslippsbestemmelser overholdes.

Sikkerhetsdatablad

LIP Vandskuringsmørtel (grå)

Erstatter dato: 11.07.2018

Revisjonsdato: 18.10.2018
Versjon: 2.2.0**AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper****9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper**

Parameter	Verdi/enhet
Aggregattilstand	Pulver
Farge	Grå
Lukt	Ingen data
Løselighet	Blandbart med følgende: Vann.
Eksplorative egenskaper	Ingen data
Oksidasjonsegenskaper	Ingen data

Parameter	Verdi/enhet	Anmerkninger
pH (bruksferdig oppløsning)	11 - 13	
pH (konsentrat)	Ingen data	
Smeltepunkt	Ingen data	
Frysepunkt	Ingen data	
Startkokepunkt og kokepunktintervall	Ingen data	
Flammepunkt	Ingen data	
Fordampningshastighet	Ingen data	
Antennelighet (fast stoff, gass)	Ingen data	
Antennelsesgrenser	Ingen data	
Ekspljosjonsgrenser	Ingen data	
Damptrykk	Ingen data	
Damptetthet	Ingen data	
Relativ tetthet	Ingen data	
Fordelingskoeffisient n-oktanol/vann	Ingen data	
Selvantennelsestemperatur	Ingen data	
Nedbrytningstemperatur	Ingen data	
Viskositet	Ingen data	
Lukterskel	Ingen data	

9.2. Andre opplysninger

Øvrig informasjon: Ingen.

AVSNITT 10: Stabilitet og reaktivitet**10.1. Reaktivitet**

Reagerer med følgende under varmeutvikling: Syrer. Reagerer med følgende: Syrer. Aluminium, alkalimetaller og alkaliske jordmetaller.

10.2. Kjemisk stabilitet

Produktet er stabilt når det brukes i henhold til leverandørens anvisninger. Inneholder et reduksjonsmiddel som reduserer løselig seksverdig krom. Reduksjonsmidlet er aktivt ved tørt lagring i 12 måneder etter oppgitt pakkedato.

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Ingen kjente.

10.4. Forhold som skal unngås

Unngå kontakt med fuktighet og vann.

10.5. Uforenlige materialer

Syrer/ Aluminium, alkalimetaller og alkaliske jordmetaller.

Sikkerhetsdatablad

LIP Vandskuringsmørtel (grå)

Erstatter dato: 11.07.2018

 Revisjonsdato: 18.10.2018
 Versjon: 2.2.0

10.6. Farlige nedbrytingsprodukter

Ingen kjente.

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Akutt toksisitet - oral:

Kalsiumhydroksid, cas-no 1305-62-0

Organisme	Testtype	Eksponeeringstid	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
Rotte	LD50		> 2000mg/kg		OECD 425	

Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Akutt toksisitet - dermal:

Kalsiumhydroksid, cas-no 1305-62-0

Organisme	Testtype	Eksponeeringstid	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
Kanin	LD50		> 2500mg/kg		OECD 402	

Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Akutt toksisitet - innånding: Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata foreligger ikke.

Etsing/hudirritasjon

Portlandsement, cas-no 65997-15-1

Organisme	Testtype	Eksponeeringstid	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
Kanin				Irriterende	OECD 404	IUCLID

Kalsiumhydroksid, cas-no 1305-62-0

Organisme	Testtype	Eksponeeringstid	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
Kanin				Irriterende	OECD 404	

Virker irriterende på huden, kan medføre rødme. Virker etsende ved blanding.

Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon

Kalsiumhydroksid, cas-no 1305-62-0

Organisme	Testtype	Eksponeeringstid	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
				Etsende		

Meget irriterende for øynene, forårsaker rødme og økt tåreproduksjon. Kan forårsake alvorlige øyeskader. Virker etsende ved blanding.

Åndedrettssensibilisering eller hudsensibilisering

Kalsiumhydroksid, cas-no 1305-62-0

Organisme	Testtype	Eksponeeringstid	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
				Ikke sensibiliserende		IUCLID

Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata er ikke tilgjengelige for alle stoffer

Kimcellemutagenitet

Kalsiumhydroksid, cas-no 1305-62-0

Organisme	Testtype	Eksponeeringstid	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
Bakterier				Ingen mutagene effekter er observert.	OECD 471	

Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata er ikke tilgjengelige for alle stoffer

Sikkerhetsdatablad

LIP Vandskuringsmørtel (grå)

Erstatter dato: 11.07.2018

 Revisjonsdato: 18.10.2018
 Versjon: 2.2.0

Kreftfremkallende egenskaper

Kalsiumhydroksid, cas-no 1305-62-0

Organisme	Testtype	Eksposeringstid	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
Menneske				Ingen karsinogene virkninger påvist.		

Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata er ikke tilgjengelige for alle stoffer. Produktet inneholder stoffer som antas å være kreftfremkallende.

Skadelig for reproduksjonsevnen:

Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata foreligger ikke.

Enkel STOT-eksponering:

Innånding av støv kan virke irriterende på de øvre luftveiene. Kan ved svelging virke irriterende på slimhinnene i munnen og mage/tarmkanalen. Testdata foreligger ikke.

Gjentatt STOT-eksponering:

Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata foreligger ikke.

Skadelig for luftveiene:

Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata foreligger ikke.

Andre toksikologiske virkninger:

Ingen kjente.

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

12.1. Giftighet

Kalsiumhydroksid, cas-no 1305-62-0

Organisme	Art(er)	Eksposeringstid	Testtype	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
Fisk			96hLC50	50,6 - 457mg/l			
Daphnia			48hEC50	49,1mg/l			
Alge			72hEC50	184,57mg/l			
Daphnia			14dNOEL	32mg/l			
Alge			72hNOEC	48mg/l			

Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Portlandsement, cas-no 65997-15-1

Organisme	Art(er)	Eksposeringstid	Testtype	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
					Ikke lett bionedbrytbar.		

Ikke-bionedbrytbar.

12.3. Bioakkumuleringsevne

Ingen forventet bioakkumulering.

12.4. Mobilitet i jord

Herder til en fast, ikke-mobil masse.

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

Ingen vurdering påkrevet, da produktet kun inneholder uorganiske stoffer.

12.6. Andre skadevirkninger

Ingen kjente.

Sikkerhetsdatablad

LIP Vandskuringsmørtel (grå)

Erstatter dato: 11.07.2018

Revisjonsdato: 18.10.2018
Versjon: 2.2.0

AVSNITT 13: Disponering

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Avfallskategori: Unngå utslipp til kloakkavløp eller overflatevann. Hvis dette produktet, slik det er levert, blir avfall, omfattes det av kriteriene for farlig avfall (dir. 2008/98/EU). Utslipp og avfall skal samles inn og oppbevares i lukkede, lekkasjesikre beholdere og leveres på et mottak for farlig avfall.

EAL-kode: Avhenger av bransje og bruk, for eksempel 17 01 06*blandinger eller frasorterte fraksjoner av betong, murstein, takstein og keramikk som inneholder farlige stoffer

Størknet sement er ikke-farlig avfall. Kontakt lokale myndigheter for å få anvisninger om avfallshåndtering. Bruk nedenstående kode for avfallsregistrering.

EAL-kode: Avhenger av bransje og bruk, for eksempel 17 01 07 andre blandinger av betong, murstein, takstein og keramikk enn dem nevnt i 17 01 06

Urenset emballasje kasseres via lokale systemer for avfallshåndtering.

AVSNITT 14: Transportopplysninger

14.1. FN-nummer: Ikke relevant.

14.2. FN-forsendelsesnavn: Ikke relevant.

14.3. Transportfareklasse(r): Ikke relevant.

14.4. Emballasjegrupper: Ikke relevant.

14.5. Miljøfarer: Ikke relevant.

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

Ingen.

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL og IBC-regelverket

Ikke relevant.

AVSNITT 15: Opplysninger om bestemmelser

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Deklarasjonsnummer (PRN-nr.): LIP Vannskuringsmørtel Grå: 304578

Spesielle hensyn: Omfattes av:
Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning, FOR-2011-12-06-1355. Sist endret ved FOR-2012-12-19-1371.

Personer under 18 år må ikke bruke eller utsettes for produktet i yrkesmessig sammenheng. Ungdom over 15 år er imidlertid unntatt fra denne regelen hvis produktet inngår som et nødvendig ledd i en utdanning. Skal bare brukes mens det vannløselige kromatnivået er lavere enn 2 mg/kg tørr sement.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Øvrig informasjon: Vurdering av kjemikaliesikkerhet er ikke utført.

AVSNITT 16: Andre opplysninger

Versjonslogg og angivelse av endringer

Versjon	Revisjonsdato	Ansvarlig	Endringer
---------	---------------	-----------	-----------

Sikkerhetsdatablad

LIP Vandskuringsmørtel (grå)

Erstatter dato: 11.07.2018

Revisjonsdato: 18.10.2018
Versjon: 2.2.0

1.1.0	25.10.2016	HSV, Bureau Veritas HSE	15
1.2.0	14.06.2018	THS, Bureau Veritas HSE	1-16
2.1.0	11.07.2018	JRO, Bureau Veritas HSE	3, 10, 16.
2.2.0	18.10.2018	JRO, Bureau Veritas HSE	9, 16.

Forkortelser:
PBT: Persistent, Bioaccumulative and Toxic
vPvB: Very Persistent and Very Bioaccumulative
STOT: Specific Target Organ Toxicity
DNEL: Derived No Effect Level
PNEC: Predicted No Effect Concentration

Øvrig informasjon: Dette sikkerhetsdatabladet er utarbeidet for og gjelder utelukkende dette produktet. Det er basert på vår nåværende kunnskap, samt de opplysninger leverandøren har kunnet levere om produktet ved utarbeidelsen. Sikkerhetsdatabladet overholder gjeldende lovgivning for utarbeidelse av sikkerhetsdatablad i henhold til 1907/2006/EF (REACH) med senere endringer.

Råd ifm. opplæring: Grundig kjennskap til dette sikkerhetsdatabladet skal være påkrevd.

Klassifiseringsmetode: Beregning på grunnlag av farene ved de kjente bestanddelene.

Liste over relevante H-setninger

H315 Irriterer huden.
H318 Gir alvorlig øyeskade.
H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene.

SDS utarbeidet av

Firma: Bureau Veritas HSE
Adresse: Oldenborggade 25-31
Post nr.: 7000
Sted: Fredericia
Land: DANMARK
E-post: infohse@dk.bureauveritas.com
Telefon: +45 77 31 11 00
Dokumentspråk: NO